

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83884,Biniecki-Stanislaw.html>
2021-12-09, 12:21

Biniecki Stanisław

BINIECKI Stanisław (29 VII 1907, Sławno – 3 V 1999, Warszawa), farmaceuta, chemik, lekarz. Syn Piotra i Marianny z domu Czerniak.

Ukończył państwowe gimnazjum w Gnieźnie. Po zdaniu w 1927 matury rozpoczął studia chemiczne na Uniw. Poznańskim, które w 1928 zawiesił na czas odbywania rocznego szkolenia wojskowego w Szkole Podchorążych Rezerwy w Śremie. W 1930 powrócił na Uniw. Poznański, zmieniając kierunek na farmację, która studiował na oddziale farmaceutycznym wydziału matematyczno-przyrodniczego. Pracę naukową podjął przed uzyskaniem dyplomu w Zakładzie Botaniki i Fizjologii Roślin Uniw. Poznańskiego pod kierunkiem prof. A. Wodziczki. Tematem jego prac były peroksydazy w tkankach *Verbascum thapsiforme* i tym zagadnieniom poświęcił późniejszy doktorat. Dyplom magistra farmacji uzyskał w 1933 i rozpoczął staż w aptece. Pod koniec 1935 podjął pracę w Fabryce Chemiczno-Farmaceutycznej R. Barcikowski S.A. w Poznaniu i równocześnie, za zgodą Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, pracę naukową jako asystent wolontariusz w kierowanej przez prof. K. Hrynakowskiego Pracowni Toksykologicznej Katedry Chemii Farmaceutycznej Uniw. Poznańskiego. Był słuchaczem seminarium doktoranckiego z zakresu fitochemii roślin prowadzonego przez A. Wodziczkę. W III 1938 uzyskał doktorat na podstawie pracy *Badania nad peroksydazami zewnątrzkomórkowymi u roślin wraz z krytycznym rozpatrzeniem reakcji peroksydazowych*. W VIII 1938 podjął pracę w Oddziale Organopreparatów i Witamin Działu Biochemii Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie. W tym samym roku otrzymał stypendium Fundacji Naukowej im. Bronisława Koskowskiego i na początku 1939 rozpoczął pracę naukową w II Inst. Chemicznym Uniw. Wiedeńskiego pod kierunkiem prof. E. Spätha.

Na dwa dni przed wybuchem wojny zgłosił się w Poznaniu do dyspozycji władz wojskowych. W randze porucznika uczestniczył w kampanii wrześniowej. Ciężko ranny w bitwie pod Rawką dostał się do niewoli niemieckiej. Po odzyskaniu wolności wyjechał do Warszawy i tam pracował w Laboratorium Analitycznym Warszawskiego Tow. Farmaceutycznego, potem w aptece Dreckiego przy Placu Bankowym, Wytwórni Farmaceutycznej „Asmidar”, Wytwórni Chemiczno-Farmaceutycznej „Wieniewicz” i Fabryce Bacutil. Już od jesieni 1940 uczestniczył w tajnym nauczaniu akademickim UW (później Uniw. Ziem Zachodnich); wykładał chemię farmaceutyczną, jednocześnie studiując na wydziale lekarskim. W czasie powstania warszawskiego pracował w aptece polowej w rejonie ul Zielnej. Warszawę opuścił z ludnością cywilną. Po ucieczce z transportu pracował w hurtowni farmaceutycznej w Łowiczu, a po przejściu frontu powrócił do Poznania. Na reaktywowanym Uniw. Poznańskim zorganizował od podstaw Katedrę Technologii Chemicznej Środków Leczniczych oddziału farmaceutycznego. Równocześnie kierował Katedrą Farmakologii na wydziale lekarskim Uniw. Poznańskiego. W 1946 dokończył studia lekarskie na tej uczelni. Dyplom lekarza otrzymał już po kolokwium habilitacyjnym, które odbyło się 15 XII 1945 przed Radą wydziału farmaceutycznego UW, na podstawie pracy *Opracowanie metod fabrykacji preparatów wątrobowych i oznaczanie ich wartości leczniczej*. W X 1947 otrzymał nominację profesorską i kierownictwo Katedry i Zakładu Technologii Chemicznej Środków Leczniczych. Pełnił wiele funkcji w instytucjach naukowych związanych z farmacją, m.in. był przewodniczącym Komisji Nauk Farmaceutycznych Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Przemysłu Farmaceutycznego w Warszawie, członkiem Rady Naukowej Instytutu Leków w Warszawie oraz członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej. W 1955 powierzono mu kierownictwo Zakładu Nowych Leków w Instytucie Leków w Warszawie, a w 1956 został dziekanem wydziału farmaceutycznego Akad. Medycznej w Warszawie. W 1958 dokończył przerwane przed wojną studia chemiczne i uzyskał dyplom magistra chemii na wydziale chemii Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W tymże roku został profesorem zwyczajnym. Był autorem

podręcznika akademickiego *Preparatyka środków leczniczych*, który ukazał się również w wersji francuskojęzycznej z inicjatywy uniwersytetu w Liège. Zespół kierowany przez B. otrzymał 1955–59 kilkadziesiąt nieopisanych wcześniej pochodnych hydrazynoftalazyny, a badania farmakologiczne wykazały, że zsyntetyzowana wspólnie z dr. J. Izdebskim N1-etoksykarbonylohydrazynoftalazyna ma silniejsze działanie hipotensyjne i znacząco lepszy indeks terapeutyczny od znanych i stosowanych dotychczas leków. Substancja została wprowadzona do leczenia jako *antihypertensivum* w 1964 pod nazwą międzynarodową Todralazine hydrochloride. Produkcję rozpoczęły Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” w postaci tabletek pod nazwą handlową Binazine. Po wygaśnięciu praw patentowych odkrywców (po 5 latach) Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” sprzedały licencję na produkcję tej substancji grupie producentów japońskich. Todralazyna w Japonii produkowana jest do chwili obecnej przez pięciu producentów pod różnymi nazwami handlowymi. Kolejnym zsyntetyzowanym przez B. związkiem, który został wprowadzony do leczenia, był cytrynian bis-(4-metylopirydylo)-aminy o działaniu rozszerzającym naczynia wieńcowe. W 1970 związek ten został wprowadzony do produkcji przez Krakowskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” pod nazwą międzynarodową *Gapicomine citrate* (gapikomina), a handlową Bicordin. B. był współtwórcą pięciu patentów. W 1977 otrzymał doktorat honoris causa Akad. Medycznej w Poznaniu.

A. Magowska: *Profesor Stanisław Biniecki (1907–1999)*, „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1999, t. , 62, s. 261–262; J. Pachecka, P. Tomaszewski, G. Kubiak-Tomaszewska: *Stanisław Biniecki twórca oryginalnych polskich leków*, Warszawa 2006; Archiwum Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego: akta osobowe Akademii Medycznej w Warszawie, kadry, 1 IX 1947–30 IX 1977, 6227, 29/17, kat. BE 50; Archiwum UAM: akta osobowe; Archiwum IPN: akta paszportowe.

Iwona Arabas

[Poprzedni](#)
[Następny](#)